

Selvitys Lykynlammen hiihtomajan ympäristöstä
vuonna 2021 kerätyistä perhosista

Ali Karhu

2022

Menetelmät

Perhoset on kerätty Lykynlammen hiihtomajan ympäristöstä. Ympäristö on kuivaa mäntykangasta. Aineisto on kerätty yhdellä valorysällä, jossa oli 160 watin sekavalolamppu, 7.5.–21.10.2021 välisenä aikana. Pyydys koettiin viikon välein. Aiemmasta poiketen pyydys oli pakastinrysä. Materiaali oli ehjää ja kuivaa. Näyttäisi, että pakastinrysä, vaikkakin muuten pitää hyönteiset ehjinä, isojen kovakuoriaisten jouduttua pyydykseen ne katkovat tuntosarvia ja rikkovat mittareilta siipiä.

Kuva 1. Pakastinrysä käytössä. Kuva Jari Leinonen.

Tulokset

Perhosissa oli yhteensä 236 eri lajia ja 3506 yksilöä (peräti 48 lajia enemmän, mutta 311 yksilöä vähemmän kuin edellisenä kesänä). Lajeissa oli kaksi juuriperhoslajia (ei nykyisin lasketa suurperhosiin), seitsemän kehrääjää, vain yksi kiitäjä, neljä sirppisiipistä, satakolmetoista mittaria, yksitoista nirkkoa, yksi villakas, kaksi venhokasta, kahdeksan siilikästä ja kahdeksankymmentäkuusi lajia yökkösiä.

Tällä kertaa selvästi eniten oli mustikkamittaria (*Eulithis populata*). Yleisimmät lajit erosivat paljon edellisvuotisista. Paljon oli myös elorusoyökköstä (*Diarsia dahlii*), puolukkapiiloyökköstä (*Conistra vaccinii*) ja mäntyneulasmittaria (*Pennithera firmata*). Harvinaisemmista lajeista oli erikseen seuraavana mainittujen lisäksi kuukehrääjä (*Cosmotriche lobulina*), silmälläpidettävä (NT), viisi etelänkärpäyökköstä (*Herminia tarsicrinalis*), melko harvinainen, alun perin eteläinen laji, viisi koruyökköstä (*Elaphria venustula*), myös aiemmin eteläinen, melko harvinainen, ja yleisen kätköyökkösen (*Hydrillula pallustris*) harvoin tavattu naaras.

Lisäksi oli vaarantunut (VU) suosekoyökkönen (*Amphipoea crinanensis*), josta ei ole kuvaa yksilön huonon kunnon takia. Laji on harvinainen, esiintyen lähinnä idässä ja etelässä. Toukka elää heinien tyviosissa. Kuten lajin suomenkielisestä nimestä voi päätellä, laji on usein määritettävä genitaaleista, se muistuttaa paljon hyvin yleistä kalvassekoyökköstä.

Kuva 2. Käpälälattakoi.

Käpälälattakoi (*Levipalpus hepatariellus*), kolme yksilöä. Laji on hyvin harvinainen koko Suomessa, ja luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN). Se on yleinen Joensuun lentokentällä, mutta muuten maakunnasta on vain yksittäisiä havaintoja. Toukka elää kissankäpälällä.

Kuva 3. Mustikkakehrääjä.

Mustikkakehrääjä (*Phyllodesma ilicifolium*), kaksi yksilöä. On melko harvinainen, kuitenkin säännöllisesti tavattava laji. Toukka elää haavalla, pajuilla ja mustikalla.

Kuva 4. Rusolehtimittari.

Rusolehtimittari (*Scopula rubiginata*), vaarantunut (VU), yksi yksilö. Laji elää paahteisilla paikoilla, ja on yleinen lentokentällä. Muuten lajista on vain yksittäisiä havaintoja maakunnasta. Toukka elää matalilla kasveilla.

Kuva 5. Metsäkenttämittari.

Metsäkenttämittari (*Xanthorhoe annotinata*), silmälläpidettävä (NT), yksi yksilö. Laji on voimakkaasti taantunut Etelä- ja Keski-Suomessa, kuten monet muutkin kuusikkolajit. Toukan sanotaan elävän mustikalla ja mataralla, mutta jälkimmäistä on hyvin harvoin paikoilla (kuusikoissa), missä laji lentää.

Kuva 6. Kirjoruusmittari.

Kirjoruusmittari (*Anticlea derivata*), yksi yksilö. Laji on melko harvinainen. Se esiintyy Pohjois-Karjalassa sekä etelärannikolla, Ahvenanmaalla ja siitä Jyväskylään. Toukka elää ruusuilla, useimmin lajia tavataan taajamissa.

Kuva 7. Sananjalkamittari.

Sananjalkamittari (*Petrophora chlorosata*), yksi yksilö. Laji on yleinen etelässä ja Hämeessä, ja on hiljattain ruvennut leviämään itään ja pohjoiseen. Maakunnasta se on tavattu ensi kerran vasta vuonna 2019, ja yhteensäkin alle kymmenen kertaa. Toukka elää saniaisilla.

Kuva 8. Viitayökkönen.

Viitayökkönen (*Colobochyla salicalis*), yksi yksilö. Laji on ollut jokseenkin tavallinen maakunnassa, mutta jostain syystä viime vuosina se on ollut lähes kateissa. Vuonna 2021 pieniä palautumisen merkkejä oli nähtävissä. Toukka elää haavalla.

Kuva 9. Oliivikiiltoyökkönen.

Oliivikiiltoyökkönen (*Deltote bankiana*), yksi yksilö. Aiemmin eteläinen laji, joka on tavattu maakunnasta ensi kerran vuonna 2004. On edelleen harvinainen. Toukka elää heinillä.

Liite 1. Lykynlammelta havaitut perhoset (yksilöä).

saniaisperhonen	<i>Korscheltellus fusconebulosus</i>	27
pikkujuuriperhonen	<i>Phymatopus hecta</i>	1
hallakehrääjä	<i>Poecilocampa populi</i>	50
pihlajakehrääjä	<i>Trichiura crataegi</i>	1
heinähukka	<i>Macrothylacia rubi</i>	27
kuukehrääjä	<i>Cosmotriche lobulina</i>	1
mustikkakehrääjä	<i>Phyllodesma ilicifolium</i>	2
kirjokehrääjä	<i>Endromis versicolora</i>	2
nastakehrääjä	<i>Aglia tau</i>	1
poppelikiitäjä	<i>Laothoe populi</i>	8
vadelmavillaselkä	<i>Thyatira batis</i>	2
kevätvillaselkä	<i>Achlya flavicornis</i>	10
nyhäsirppiisiipi	<i>Falcaria lacertinaria</i>	10
täpläsirppiisiipi	<i>Drepana falcataria</i>	3
isomittari	<i>Geometra papilionaria</i>	2
koivulehtomittari	<i>Jodis lactearia</i>	1
mustikkalehtomittari	<i>Jodis putata</i>	19
koivuvyömittari	<i>Cyclophora albipunctata</i>	4
pohjansuolaheinämittari	<i>Timandra griseata</i>	6
etelänsuolaheinämittari	<i>Timandra comai</i>	2
viirulehtimittari	<i>Scopula immorata</i>	9
rusolehtimittari	<i>Scopula rubiginata</i>	1
harmolehtimittari	<i>Scopula incanata</i>	3
luhtalehtimittari	<i>Scopula immutata</i>	2
mustikkalehtimittari	<i>Scopula ternata</i>	61
maitolehtimittari	<i>Scopula floslactata</i>	42
olkikulmumittari	<i>Idaea sylvestraria</i>	3
tupsukulmumittari	<i>Idaea biselata</i>	1
vaaleakulmumittari	<i>Idaea pallidata</i>	2
nyhäkulmumittari	<i>Idaea emarginata</i>	1
kaarikulmumittari	<i>Idaea straminata</i>	2
pihamittari	<i>Scotopteryx chenopodiata</i>	12
laikkukenttämittari	<i>Xanthorhoe fluctuata</i>	1
metsäkenttämittari	<i>Xanthorhoe annotinata</i>	1
mäkikenttämittari	<i>Xanthorhoe montanata</i>	10
kirjokenttämittari	<i>Xanthorhoe spadicearia</i>	2
ruostekenttämittari	<i>Xanthorhoe ferrugata</i>	2
harmoraanumittari	<i>Epirrhoe alternata</i>	7
kirjoruusumittari	<i>Anticlea derivata</i>	1
savikkamittari	<i>Pelurga comitata</i>	2
lehtovarjomittari	<i>Lampropteryx suffumata</i>	1
horsmamittari	<i>Ecliptopera silaceata</i>	1
puistomittari	<i>Eulithis prunata</i>	8
elomittari	<i>Eulithis testata</i>	20
mustikkamittari	<i>Eulithis populata</i>	710
syysvarpumittari	<i>Dysstroma citratum</i>	99

kesävarpumittari	<i>Dysstroma truncatum</i>	23
laikkuvarpumittari	<i>Dysstroma latefasciatum</i>	2
vihervarpumittari	<i>Chloroclysta miata</i>	13
kaksivärimittari	<i>Plemyria rubiginata</i>	18
mäntyneulasmittari	<i>Pennithera firmata</i>	153
kuusineulasmittari	<i>Thera variata</i>	2
katajamittari	<i>Thera juniperata</i>	46
silmämittari	<i>Cosmorhoe ocellata</i>	1
varpukudosmittari	<i>Hydriomena furcata</i>	2
leppäkudusmittari	<i>Hydriomena impluviata</i>	2
hallamittari	<i>Operophtera brumata</i>	27
lumimittari	<i>Operophtera fagata</i>	34
tunturimittari	<i>Epirrita autumnata</i>	95
savuleppämittari	<i>Hydrelia sylvata</i>	1
ruostelevämittari	<i>Hydrelia flammeolaria</i>	5
alpimittari	<i>Anticollix sparsatus</i>	1
täplänauhamittari	<i>Mesotype didymata</i>	24
tasanauhamittari	<i>Mesotype parallelolineata</i>	7
ailakkimittari	<i>Perizoma affinitatum</i>	11
pillikemittari	<i>Perizoma alchemillatum</i>	2
laukkumittari	<i>Perizoma albulatum</i>	11
ruskonauhamittari	<i>Martania taeniata</i>	2
raitapikkumittari	<i>Eupithecia tenuiata</i>	1
maitikkapikkumittari	<i>Eupithecia plumbeolata</i>	9
kannusruohomittari	<i>Eupithecia linariata</i>	2
vyöpikkumittari	<i>Eupithecia intricata</i>	6
harmopikkumittari	<i>Eupithecia satyrata</i>	36
mykeröpikkumittari	<i>Eupithecia absinthiata</i>	1
kangaspikkumittari	<i>Eupithecia goossensiata</i>	1
kulmapikkumittari	<i>Eupithecia vulgata</i>	5
mattapikkumittari	<i>Eupithecia subfuscata</i>	5
kärsämöpikkumittari	<i>Eupithecia icterata</i>	1
kanervapikkumittari	<i>Eupithecia nanata</i>	3
piiskupikkumittari	<i>Eupithecia virgaureata</i>	2
katajapikkumittari	<i>Eupithecia pusillata</i>	17
neulaspikkumittari	<i>Eupithecia tantillaria</i>	3
toukopikkumittari	<i>Eupithecia lanceata</i>	2
kääpiömittari	<i>Gymnoscelis rufifasciata</i>	10
tuomivähämittari	<i>Pasiphila chloerata</i>	1
mustikkavähämittari	<i>Pasiphila debiliata</i>	1
iso-okamittari	<i>Aplocera praeformata</i>	2
viherialuskamittari	<i>Acasis viretata</i>	1
haapamittari	<i>Trichopteryx carpinata</i>	8
laikkumittari	<i>Abraxas sylvatus</i>	1
reunustäplämittari	<i>Lomaspilis marginata</i>	5
täplätuomimittari	<i>Lomographa bimaculata</i>	1
pistetuomimittari	<i>Lomographa tenerata</i>	2
leppävalkomittari	<i>Cabera pusaria</i>	8
pajuvalkomittari	<i>Cabera exanthemata</i>	7

toukomittari	<i>Epirranthis diversata</i>	2
koivulovimittari	<i>Ennomos autumnarius</i>	5
kakskuumittari	<i>Selenia dentaria</i>	5
nelikuumittari	<i>Selenia tetralunaria</i>	2
hammasmittari	<i>Odontopera bidentata</i>	15
petomittari	<i>Crocallis elinguarina</i>	5
keltamittari	<i>Opisthograptis luteolata</i>	2
ruostemittari	<i>Plagodis pulveraria</i>	8
pisamamittari	<i>Cepphis advenaria</i>	3
pajukäärömittari	<i>Epione repandaria</i>	1
haapakäärömittari	<i>Epione vespertaria</i>	18
kehrääjämittari	<i>Colotois pennaria</i>	5
havumittari	<i>Hylaea fasciaria</i>	3
sananjalkamittari	<i>Petrophora chlorosata</i>	1
ruskokaarimittari	<i>Macaria notata</i>	19
harmokaarimittari	<i>Macaria alternata</i>	6
mäntykaarimittari	<i>Macaria liturata</i>	13
viitamittari	<i>Macaria brunneata</i>	23
ruutumittari	<i>Chiasmia clathrata</i>	53
isorengasmittari	<i>Gnophos obfuscatus</i>	8
hammasrengasmittari	<i>Charissa obscurata</i>	8
luumumittari	<i>Angerona prunaria</i>	10
mäntymittari	<i>Bupalus piniarius</i>	18
aaltoharmomittari	<i>Alcis repandatus</i>	9
jättilharmomittari	<i>Hypomecis roboraria</i>	2
rengasharmomittari	<i>Hypomecis punctinalis</i>	3
kevätharmomittari	<i>Cleora cinctaria</i>	17
laikkuharmomittari	<i>Paradarisa consonaria</i>	3
pilkkuharmomittari	<i>Aethalura punctulata</i>	19
täpläharmomittari	<i>Ectropis crepuscularia</i>	71
koivikkopörhömittari	<i>Lycia pomonaria</i>	2
käherämittari	<i>Lycia hirtaria</i>	8
pakkasmittari	<i>Erannis defoliaria</i>	31
punapystyperä	<i>Clostera curtula</i>	1
pikkupystyperä	<i>Clostera pigra</i>	6
kyttyränirkko	<i>Notodonta dromedarius</i>	8
pajunirkko	<i>Notodonta ziczac</i>	5
kärsänirkko	<i>Pterostoma palpinum</i>	4
nyhäsiipi	<i>Ptilodon capucinus</i>	20
häivänirkko	<i>Leucodonta bicoloria</i>	2
toukonirkko	<i>Odontosia carmelita</i>	5
huhtinirkko	<i>Odontosia sieversii</i>	7
koivuposliinikas	<i>Pheosia gnoma</i>	13
haapaposliinikas	<i>Pheosia tremula</i>	4
havununna	<i>Lymantria monacha</i>	21
rämevenhokas	<i>Nola aerugula</i>	5
pajulaahusvenhokas	<i>Nycteola degenerana</i>	13
koisasiipi	<i>Cybosia mesomella</i>	8
nokisiipi	<i>Atolmis rubricollis</i>	1

pikkukeltasiipi	<i>Eilema lutarellum</i>	45
harmokeltasiipi	<i>Eilema lurideolum</i>	20
nummisiilikäs	<i>Coscinia cribraria</i>	1
karhusiilikäs	<i>Diacrisia sannio</i>	25
hukksiilikäs	<i>Diaphora mendica</i>	1
ilvessiilikäs	<i>Spilarctia lutea</i>	1
viirukärsäyökkönen	<i>Herminia tarsipennalis</i>	1
etelänkärsäyökkönen	<i>Herminia tarsicrinalis</i>	1
kiilakärsäyökkönen	<i>Herminia grisealis</i>	1
kasteyökkönen	<i>Polypogon tentacularius</i>	3
hapsiyökkönen	<i>Pechipogo strigilata</i>	3
puroyökkönen	<i>Rivula sericealis</i>	5
koisayökkönen	<i>Schrankia costaestrigalis</i>	3
isonokkayökkönen	<i>Hypena proboscidalis</i>	7
lähdeyökkönen	<i>Hypena crassalis</i>	2
sieniyökkönen	<i>Parascotia fuliginaria</i>	1
siniritariyökkönen	<i>Catocala fraxini</i>	39
kulmaritariyökkönen	<i>Catocala nupta</i>	1
sirppiyökkönen	<i>Laspeyria flexula</i>	2
viitayökkönen	<i>Colobochyla salicalis</i>	1
hakasvirnayökkönen	<i>Lygephila pastinum</i>	2
vyökiiltoyökkönen	<i>Deltote pygarga</i>	7
oliivikiiltoyökkönen	<i>Deltote bankiana</i>	1
kirjovaskiyökkönen	<i>Autographa pulchrina</i>	2
idänpronssiyökkönen	<i>Autographa excelsa</i>	5
kysymysmerkkiyökkönen	<i>Syngrapha interrogationis</i>	29
leppäiltayökkönen	<i>Acronicta alni</i>	1
tuomiyökkönen	<i>Acronicta strigosa</i>	2
silmäiltayökkönen	<i>Acronicta auricoma</i>	5
pilkkuiltayökkönen	<i>Acronicta rumicis</i>	2
suruyökkönen	<i>Amphipyra perflua</i>	5
huhtiyökkönen	<i>Brachionycha nubeculosa</i>	10
oraphilajayökkönen	<i>Allophytes oxyacanthae</i>	18
koruyökkönen	<i>Elaphria venustula</i>	5
keltasänkiyökkönen	<i>Hoplodrina octogenaria</i>	1
kätköyökkönen	<i>Hydrillula pallustris</i>	15
varjoyökkönen	<i>Rusina ferruginea</i>	15
runkoyökkönen	<i>Hyppa rectilinea</i>	2
hammaskuismayökkönen	<i>Actinotia polyodon</i>	2
usvayökkönen	<i>Parastichtis suspecta</i>	8
kulmayökkönen	<i>Enargia paleacea</i>	44
keltapetoyökkönen	<i>Cosmia trapezina</i>	52
huppukeltayökkönen	<i>Xanthia togata</i>	6
vaaleakeltayökkönen	<i>Cirrhia icteritia</i>	3
harmomäkiyökkönen	<i>Leptologia lota</i>	2
puolukkapiiloyökkönen	<i>Conistra vaccinii</i>	196
keltapiiloyökkönen	<i>Conistra rubiginea</i>	1
ruskopuuyökkönen	<i>Lithophane socia</i>	2
tummapuuyökkönen	<i>Lithophane consocia</i>	7

hankopuuyökkönen	<i>Lithophane lamda</i>	1
vaippayökkönen	<i>Xylena solidaginis</i>	29
ruskohirsiyökkönen	<i>Xylena vetusta</i>	1
tervakkoyökkönen	<i>Ammoconia caecimacula</i>	1
syysruskoyökkönen	<i>Mniotype satura</i>	56
lehtujuuriyökkönen	<i>Apamea illyria</i>	1
valkotähkäyökkönen	<i>Mesapamea secalis</i>	4
kaunosekoyökkönen	<i>Amphipoea oculea</i>	38
kalvassekoyökkönen	<i>Amphipoea fucosa</i>	18
tummasekoyökkönen	<i>Amphipoea crinanensis</i>	1
varsiyökkönen	<i>Hydraecia micacea</i>	2
takiaisyökkönen	<i>Gortyna flavago</i>	3
karveyökkönen	<i>Crypsedra gemmea</i>	1
mustaluhtayökkönen	<i>Celaena haworthii</i>	1
ruskoluhtayökkönen	<i>Helotropha leucostigma</i>	1
villahämy-yökkönen	<i>Denticucullus pygminus</i>	6
liinahämy-yökkönen	<i>Photodes fluxa</i>	7
pensastarhayökkönen	<i>Lacanobia thalassina</i>	2
kirjotarhayökkönen	<i>Lacanobia contigua</i>	1
tuhkatarhayökkönen	<i>Papestra biren</i>	5
punakehnäyökkönen	<i>Polia bombycina</i>	1
sumukehnäyökkönen	<i>Polia nebulosa</i>	2
ruosteolkiyökkönen	<i>Mythimna ferrago</i>	1
juomuolkiyökkönen	<i>Leucania comma</i>	1
mustaeloyökkönen	<i>Tholera cespitis</i>	11
verkkoeloyökkönen	<i>Tholera decimalis</i>	7
niitty-yökkönen	<i>Cerapteryx graminis</i>	3
mänty-yökkönen	<i>Panolis flammea</i>	4
tunnusraitayökkönen	<i>Orthosia gothica</i>	30
sinerväraitayökkönen	<i>Orthosia opima</i>	1
pikkumaayökkönen	<i>Ochropleura plecta</i>	7
suvirusoyökkönen	<i>Diarsia mendica</i>	1
elorusoyökkönen	<i>Diarsia dahlia</i>	203
isomorsiusyökkönen	<i>Noctua pronuba</i>	1
kanervamaayökkönen	<i>Lycophotia porphyrea</i>	2
mesimaayökkönen	<i>Chersotis cuprea</i>	3
isomaayökkönen	<i>Eurois occultus</i>	6
kirjoharmoyökkönen	<i>Xestia speciosa</i>	2
puneharmoyökkönen	<i>Xestia alpicola</i>	16
pilkkuruuniyökkönen	<i>Xestia baja</i>	32
sinikevätyökkönen	<i>Cerastis rubricosa</i>	3
kehnämaayökkönen	<i>Protolampra sobrina</i>	49
pikihietayökkönen	<i>Euxoa nigricans</i>	1